

LASKA (277) *sb f*

Pierwsze a pochylone, końcowe jasne (w tym w pierwszym 6 r., w końcowym 2 r. błędne znakowanie).

sg N laska (54). \diamond *G* laski (45). \diamond *D* lāsce (2). \diamond *A* laskę (65). \diamond *I* laską (51). \diamond *L* lāsce (7). \diamond *pl N* laski (9). \diamond *G* lask (16), lās(e)k (1) *WujNT*, [lask(o)w]. \diamond *A* laski (17). \diamond *I* laskami (4). \diamond *L* laskach (6). \diamond [du *I* (cum nm) laskoma.]

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XIX w.

*Długi i cienki kawałek drewna lub metalu; virga Mącz, Vulg, PolAnt, Calep, Cn; baculus (a. baculum) PolAnt, Calag, Calep, Cn; fustis, scipio Mącz, Calep; sagitta Mącz; stipes Calep; commentaculum, culticula, rudis, vitis Cn (277) : Iozeff iako człowiek pośluffny/ ífedl do kołciola do Ieruzalem [...] íkoro iedno wífedl do kołciola natychmiáfł tą íjftá fuchá láfka w ie⁸⁰ rękú pułciwíłfy odrofle zakwitła *OpecŻyw* 5, 4, 4v [2 r.], 5 [2 r.]; *FalZioł* IV 15b; *HistAl* B3; *MurzOrt* B2v; Wyęcey mummył o koniku/ ná ktoremby vczyniwiłfy go łoby z lałki/ obyzedzał á toczył/ niź kyedy o lácinye álbo lekcyi *GliczKsiqz* I5v; *KrowObr* 224; *Leop Ex* 8/16, 17, 14/16; *BibRadz Ex* 10/13, 14/16; *BielKron* 15 [2 r.]; Scipio, Pálcat/ laská/ pálicá do podpierańia. *Mącz* 373c, 17b, 141c, 373c; *SienLek* 169v [2 r.]; Kiedy chcefz wieżę álbo co wyfokiégo zmierzyc/ weźmi lałkę iáko długą chcefz/ poftawże ią profto: potym weźmi miárę cíeniú iéy/ á tą miárą zmiérz cíeń co od wieże idzie *GrzepGeom* O4v, O3 [2 r.], O3v [4 r.], O4v [6 r.], P [6 r.], Pv [5 r.] (38); *BielSat* N3; *BudBib Ex* 7/9, 10, 15, 17, 19, 20, 2.Reg 23/21; *Strum* D3, E4; *CzechRozm* 31v; *SkarJedn* 47; *Calag* 461a; To iuż (powiáda) lałką vderzył/ á z íkály Zdróy wyftrzelil/ y byftré ítrumienie wezbrały *KochPs* 115; *SkarŻyw* A3, 479 [4 r.], 480, 484, 493 [2 r.], 502; ktory [*Piotr Psonka*] nálazwízy brod przez Wiłłę/ długie láfki dla proftego przeiácháńia w Rzece od brzegu do brzegu wtykał *StryjKron* 437, 437; Iełzcze druga náuká iáko dziáłac Race [...]. Nákręc trąbek z pápiéru formę vdziáławízy/ Záwięzuy ie ná końcu ná ítypułek wdziawízy. Nábijayże ie prochem ítypulikiem onym/ [...] Przywięz lałkę pod wagą á zápał od dziurki *BielSjem* 39; *Calep* 121a; AARON ná kápłáńftwo od Bogá wezwány. *Zyd*: 5. 4. Ktorego lałkę zákwitłá w íkrzyni chowano. *WujNT* Xxxxx, 116 [2 r.]; *SkarKaz* 159b, 417b; [tey fieci skrzydła rołpinaia na wodzie ítoiácey/ ízyroko/ dwiema laskoma ku ziemi/ a koniec matniey trzeciá *Cresc* 1549 641; *CygMyśl* H3v].*

*W połączeniu z przymiotnikiem od nazwy drzewa lub krzewu [laska + przymiotnik (2), przymiotnik + laska (1)] (3): LibMal 1544/85v; Lecz y lałká głogowa gdy iey przychędóży/ [...] Ochotnie z nią ítarułek podrygáiac chodzi *RejZwierc* 28v; Tákc łuki ielzcze y dżiś Anglikowie miewáia s Cifowych lałk *BielSpr* 4.*

*W porównaniu (1): (marg) Cukier ípráwuia. (–) Nárzeżá członkow łodkich złupiwiłfy lińcie y wierzch z trzciny álbo rogozu kthore fie tám rodzą miáźłzo iáko lałki *BielKron* 276v.*

*Wyrażenia: bibl. »laska Aaronowa« (4): BibRadz Hebr 9/4; BudBib Ex 7/12; SkarŻyw 493; A zá wtorą záłłoną/ był przybytek [...] máiac złotá kádźidlnicę/ y íkrzynię teftámentu [...] w ktorey było wiádro złote máiaće máńnę/ y lałká Aaronowá [*virga Aaron*] która zákwitnęłá/ y tablice teftámentu *WujNT Hebr* 9/4.*

*»laska Mojżeszowa« (4): CzechRozm 262; Siodmą plágę ípuścił Pan Bog ná podnieńsienie lałki Moyżefzowej w niebo *SkarŻyw* 480, 480 [2 r.].*

Szeregi: »kij albo laska« (1): y dziw to nálezym/ kiedy im powiadaia/ że w Anglijey przy Londrze/ kije albo laski w studnia wrzucóné/ w kámién y obracáia. *Oczko* 8.

»rozga albo laska« (1): ijbzy wífytcy mlodzieńcy spokoleniá Dáwidowego [...] aby każdy niofl wręce rozgę albo lálkę *OpecŻyw* 4.

»laska albo żerdź« (1): [rybitwowie] co ná nagłębfzym y naprzykrzeyfzym wirze Wifly ony laski albo żerdzi powtykáli. *StryjKron* 437.

W przen (6) : Otho teraz vfałz w Egipcicie w tey trínney lafce złámány [super fulcro canna colliso (marg) baculo arundineo abscisso (-)] *BibRadz* 4.Reg 18/21, *Is* 36/6; Co iest laská chlebowa małz wyłfzey przy roz: 4: wirłz 16. *BudBib* I 414a marg, I 409b marg.

Zwrot: bibl. peryfr. »(z)łamać laskę cblebową (a. chleba)« = zesłać głód; conterere virgam, frangere baculum *PolAnt* (2): oto ia łamię laskę chlebá w Ieruzalimie/ że ieść będą chleb ná wagę/ á w fráfunku/ y wodę w miarę á z zdumieniem pić będą. *BudBib* *Ez* 4/16, *Ez* 14/13.

a. *Przedmiot służący do podpierania się, używany często przez pielgrzymow; fulcrum PolAnt* (28) : *OpecŻyw* 90; *MurzNT Matth* 10/10; *KromRozm II* r4v; *KrowObr* 186 [3 r.], 186v [2 r.], Ss2, Ss2v; Zátym Anioł Páński íciágnął koniec laski [extremitatem fulcri; summitatem virgae Vulg] kthorą miał w ręce íwey/ y dotknął mięśá y przáfnikow *BibRadz* *Iudic* 6/21, *Matth* 10/10; *KRok* [...] koronowan Czechowá czapką: laskę ktorą sie Czech podpierał tę mu dali w rękę miáfto íceptrum *BielKron* 318; [Pan] opowiedzieć raczył onemu ludowi íwemu: Iz iuz tey nocy oftháteczną plagę pułzczę ná narod ten złościwy [...] á laski będyecie dzyerżec w rękach íwoich *RejPos* 158; *BielSat* Ev; *BudBib* *Gen* 32/10, *Ez* 4/16; *BielRozm* 33; *KochMon* 27; *Calep* 955a; Nie bierzcież nie w drodze/ áni laski (marg) ná drogę, áni lasek. NL. G, S. (-) áni táiftry/ áni chlebá/ áni pieniędzy *WujNT* *Luc* 9/3, *Matth* 10/10, *Mar* 6/8, s. 478.

W porównaniu (1): To iest/ Prorok fáłzywy kthorym íię podpiera lud iáko ślepy laską íwoią. *BibRadz* I 456b marg.

Przen: Coś na czym się można wesprzeć moralnie (2) : Vprzedzili mię byli wdzień zwalczenia me^{go}/ lecz mi Iehowá był laską [fulcrum (marg) baculus (-)]. *BudBib* *Ps* 18/19.

Szereg: »kij i laska« (1): gdzie kije duchowne y laski vczynkow dobrych/ ktorych v mnie bárzo fkápo? *LatHar* 215.

b. *Przedmiot używany przez pasterzy do poganiania bydła* (9) : Oná [Thamar do Judy] rzekłá/ iefli dałz w zakładzycie pierścien/ ízátę/ y tę laskę co iá nośifz [będę tobie k woli]. *BielKron* 20, 20.

W porównaniu (1): Są [pisma święte] w ręce Páńskiey iáko laská/ przez ktorą nam znác dawa że on iest przenalepfzym y napilnieyfzym páftryzem nálezym. *BibRadz* *3v.

Wyrażenia: »laska owczarska, pasturska« = pedum *Mącz*; agolum, pastoralis baculus *Calep* [szyk 1:1] (1:1): Pedum, Laská/ przet [!] albo pálicá páfturska. *Mącz* 294a; Agolum, Pastoralis baculus, quo pecudes aguntur. – Owczarską laska. *Calep* 46a.

W przen (4) : Laska [*Ps* 22/4]) ítałófc y męžnofc ktorąs mi dał przeciw pokuřam na birzmowaniu, Oto czwarte dobro. *WróbŻořt* H3v; *Leop Zach* 11 arg; Pás lud twoy laską twoią [in virga tua] *BudBib* *Mich* 7/14.

Szereg: »miotła i laska« (1): Abowiem miotła twoia/ y laska twoia [*Virga tua et baculus tuus*]/ tha mnie pocielżyła. *WróbŻółt* 22/4.

c. *Przedmiot służący do bicia; verber Mącz, Cn; stimulus Vulg (15)* : Verber, Pręt/ różgá/ wić y kážda rzecz ynřza czym biyą yáko pálicą/ laską bić/ też plagá dęgá. *Mącz* 484b; *SkarŻyw* 570 [2 r.]; *SarnStat* 17.

W porównaniu (1): Słowá mądrych iáko lařká [*sicut stimuli Vulg Ecclē 12/11*] á goźdzye wbite miedzy liřtki zebrane řpołu/ ktore wydáne řą od iednego pářterzá. *BielKron* 82.

Szeregi: »laska abo bicz« (1): A ktoby řie z tákowych nieřpokoynie záchowař/ ábo nie pořufřny był/ gdy mu řie lařką ábo biczem dořtánie/ áby to Ich M. Pánów nieobražáło *SarnStat* 16.

»laska albo kij« (1): A vğadzáiác ř. Mářtheuřzá/ tá m zákázuie lářki ábo kijá ná obronę *WujNT* 148.

W przen (1) : Bo iářzmo ciężaru iego/ [...] lařkę ktorą go biyář zřamaeř [*sceptrum exactoris in eo confregisti*]/ iáko w dzień Mid-iańřki. *BudBib Is* 9/4.

Przen (6) :

a) *Kara, przeřladowanie (5)* : *BudBib Is* 9/4; Bo przez lařkę niewolą tę/ y inřze karánia Božego plagi rozumieią y wykłádáią *CzechRozm* 167, 167; gdy napřzod [*Pan Bóg*] Ařsurá ábo moc Pogáńřką názwawřzy lařką ábo náczyniem pomřty zápářonego gniewu řwego: ták o nim mowi *PowodPr* 8.

W pořczeniu szeregowym (1): (*marg*) Co ieřt krzyř? (–) NAVCZYCIEL. Nic innego iedno wřzeláki niewczás/ vřtápienie/ przeřřádovánie/ [...] A zřłářczá ktore zvierřchu przychodzą. Ktore teř w řtáry m przymierzu/ bicřmi/ kubkái/ lařką/ y rozgá etc. názywáne bywály. *CzechRozm* 225v.

b) *Cios, uderzenie (w sensie moralnym) (1)* : gdje iedno imię Pána Chryřtuřowe zářřło/ przyięte/ y řtátecznie trzymáne/ iáko pewne hářřo wřzego chřeřćijáńřkiego woyleká: y to muřiařło pod Lutherowá lařką trzeřřczęć *ReszPrz* 75.

a. *Prawdopodobnie cep (1)* : Bo nie będá trzeć wozem zębatým wyki/ áni kořá táczáć będá po kminie/ bo cepái (*marg*) wř. lařką. (–) wybita będzie wyká/ á kmin byczę m cepowým. *BudBib Is* 28/27.

d. *Oznaka władzy, dostojęřstwa (70)* : Owo co lařkę nieřie to pan Superbia/ Co owo pogłádáiác ná wřzyřtki omija. *RejWiz* 74v, 26v; křtory [*król Kalekutu*] gdy wyřiadř ná źiemieř/ pięć tyřiac ludźi go przyřrowadźili do pářacow Křolewřkich/ przed křtóry m theř dwa řzli z lařkái Srebrnymi. *BielKron* 453; *SkarŻyw* 349; Wiářą/ Iáko b vmieráiác/ káždemu z řynow Iofephowych błogořłáwiř: y pokřoniř řię wierzchowi lařki iego. *WujNT Hebr* 11/21, s. 775 *marg*, 777 [2 r.]; *SapEpit* [B2].

Szeregi: »laska a palcat« (1): Vindicta, Ywyná, Item, Lářká á pářcat ktorą w ręku řtářzy miewáli gdy niewolniki wolno puřzczáli. *Mącz* 86a.

»rozga albo laska« (1): Caduceus, [...] v řtáry m Heroldska różgá/ álbo lařká. *Mącz* 29a.

»laska abo sceptr« (1): Pokřoniř řię tedy Iáko b Pátryářchá wierzchowi lařki/ ábo řcepřu Iofephá řyná řwego: ábo czcząc zvierřchność iego *WujNT* 777.

Przen: Panowanie, rřđy (23) : zepchniona teř będzie pychá Ařřurowá/ á lařká Micraimřka (*marg*) Albo/ berřo Micraimřkie. (–) odięta będzie [*et sceptum Aegypti recedet*]. *BudBib Zach* 10/11; *CzechRozm* 166v, 167; Práwy tho Woiewodá był Podolřkiey zyemie/ Držářo/ przed lařką iego to pogáńřkie plemię. *PapřPan* A4.

laska czego [= *co*] (3): nawróć [...] wŹytki baryny y owce twoie/ y zgromadz ie pod iedn lask rządu twego. *SkarJedn* 152; *Stolicy* twoiey/ o niezwycizony Królu/ żaden kres nie iest zaozony: Lask rozmiaru/ lask proŹtowania/ iest lask/ królu twego panowania. *KochPs* 67; *WujNT Hebr* 1/8.

Zwrot: bibl. »razdzi, sprawowa [kogo] lask żelazną; razdzi [kogo] pod lask żelazną; chowa [kogo] pod srogoŹci laski; lask żelazną mieć [nad kim]« = *sprawowa wladz w sposób bezwzględny; regere in virga ferrea PolAnt, Vulg* [szyk zmienny] (6:1;1;1;1): *BibRadz Apoc* 2/27; gdy [Pan] wpokoic bedzyc raczył to burzliwe kroleŹtwo Źwoie/ ktore teraz razdzi pod lask elazn *RejAp* 157v, 160v; Lask elazn będziesz miał nad nimi/ A który twego goŹu niepoŹlucha/ Iáko fkorup/ iáko iemi fucha Będzie fye pada przed rekami twemi. *KochPs* 4; *LatHar* 360; *WujNT* 390, *Apoc* 2/27, s. 845, *Apoc* 12/5, 19/15.

Wyrazenie: »laska pasterska« (1): A nie tylko mowi Pas (po Graecku βoσε) le vzywa Źow krolewŹkiego/ ποίμαινε, to iest/ Razdz y Źprawuy/ lask y mocą paŹterŹk/ owce moie. *WujNT* 390.

Szeregi: »laska i moc« (1): *WujNT* 390 cf »laska pasterska«.

»pręt i laska« (1): Twoy pręt/ o panie/ y lask twoi/ W niebezpieczeniŹtwie obron moi. *KochPs* 33.

»laska abo sceptrum« (1): NapierwŹze mam Proroctwo ono Iakob Patryarchy/ ktory ták o domu Źyn Źwoiego Iudy powiedzal i od niego lask ábo sceptrum KrolewŹkie nie miało być odieŹte *CzechRozm* 166v.

Wyrazenie przyimkowe: »pod lask« (3): CzeŹsarz poslye, aby szy zachowywal przeczyw Krolowy yego M. thak yakomy sy zachowywamy pod lask CzesarŹk *LibLeg* 7/99; Nu y Companije [...] iednego Źluchi/ pod iedn lask PaŹterz powŹzechnego wol Bożą Źprawuic. *ReszList* 187.

~ *Szereg:* »pod pieczęcią i lask« (1): gdyż te KŹieŹtw pod iedn pieczęcią y lask koronną . *SarnStat* 84. ~

α. *Bero władcy* (18) : Sam wielki kniaz fiedzal n Stolicy przy Źcienie chedogo przyprawionej/ w lewey ręce dzierzal lask n ktorey krzyżyk zwierzchu/ kthorą lask oni zow poŹoch *BielKron* 435, 403v; Ták iáko y krolowa HeŹter calowa wierzch lski Afwer krolá *WujNT* 777; Kanclerz: Lask te noŹi przed Królem w niebytnoŹi MarŹalkow. *SarnStat* 322.

Wyrazenia: »laska krolewska« [szyk 2:1] (3): *BielKron* 341; *RejPos* 232; od ktorych [onierzy] byes [Panie Jezu] powtore obnazony/ w pawok obleczony/ czerniŹt koron wkoronowny/ trzcin miao lski krolewŹkiey obdarzony *LatHar* 274.

»złota laska« (1): *KochProp* 5 cf »jabłko i laska«.

Szeregi: »jabłko i laska« (1): Siad pomazaniec boży n Źwym pnŹkim thronie: Iabko złote/ y zot lask w ręku máiąc *KochProp* 5.

»korona i laska« (1): Gdy fie panow PolŹkich y Źlchty goŹy nie mogły zgodzi n páná/ vczynili Źup przed Krakowem/ n ktory włożyli koron krolewŹk y lask *BielKron* 341.

»miecz i laska« (1): Litw Giligin ŹtarŹszego n Wielkie XieŹtwo LitewŹkie/  Zmod TrabuŹŹa modŹzego n Zmodkie XieŹtwo wybrali/ [...] oddawic obiem miecz y lask oycowską w ręce *StryjKron* 350.

»sceptrum to jest laska« (1): A gdy nád kim podniósł ono sceptrum swoie/ to ieft/ krolewką lafkę fwoię/ iuż był prażny dekretu onego. *RejPos* 232.

Przen: Władza, rządy (8) :

Wyrażenie: »laska krolewska« [szyk 5:3] (8): ktory [legat z Rzyma] ząklął ty ktorzy nie byli posłufzni krolá Karlá/ á Siedmigrodzkiego Woiewodę czemu wydárł Ottonowi lafkę krolewką. *BielKron* 303, 118, 138; *RejPos* 232 [5 r.].

β. *Laska marszałka sejmowego* (3) : *KochOdpr* C2v; Caduceum — [...] item Łaska iaką marfzolek nafeimie nofzy. *Calep* 146a.

Zwrot: »laską w ziemię bić« [na znak władzy lub dla uciszenia] (1): Márfzałkowie lafkami w ziemię co raz biiąc/ Posłuchayćie/ pánowie/ Vkálegon mowi. *KochOdpr* C2.

γ. *Pastorał zwierzchników Kościoła* (6) : Vkázuia ielzczę y dziś tę lafkę [św. Piotra] w Trewerym y w Agrypinie rozdzyloną. *BielKron* 142v; Biskupi z Opátami dzierzác lafki ony. Stali podle *StryjWjaz* C2; [Romuald] fzedł do Arcybiskupá y Krolá y przed nim lafkę Opácią porzucił *SkarŻyw* 573.

Wyrażenia: »laska biskupia« (1): [biskup Stanisław] kazał odkryć grob Piotrawinow/ tknął go lafką biskupią á rękę mu podał y rzekł *BielKron* 348v.

»laska pasterska« [szyk 1:1] (2): A ták Piotr s. dał im páłterfką lafkę áby fzli á tknęli go [Maternusa] ią/ áby wftał z martwych *BielKron* 142v; *StryjWjaz* C4v.

δ. *Laska sędziowska* (8) :

Zwrot: praw. »wyz(y)wać [kogo] za laską, do laski; wziąć laskę« = *prawdopodobnie odwoływać się do sędziego co do sądzonej przez niego sprawy* (2:1;1): IEłli kto kogo wyzowie w Práwie zá lafką [si aliquis aliquem provocaverit in lite, pro Corylo, alias zá lafkę *JanStat* 546]/ to ieft/ chciałby fie záłożyć o ftrátę álbo o zyfk fwyéy rzeczy álbo téż o trzy grzywny pieniędzy/ álbo o fześć fkotów wyzywałby do lafki: w tákowey rzeczy będzie ná woléy wyzwánégo wybrác/ zechceli wziąć lafkę o zyfk/ álbo o trzy grzywny/ álbo o fześć fkotów/ to ieft dwánaście grofzy. *SarnStat* 780, 780.

W przen [czego = co] (4) : A ftolec twoy krolewłki ftanie vmocniony tu y ná potem náwieki/ á lafká fprawiedliwości będzie sceptrum kroleftwá twoiego. *RejPs* 68; *KochPs* 67 [2 r.]; *WujNT Hebr* 1/8.

e. *Godło posłów przybywających w celach pokojowych, zwane laską Merkurego; caduceus Mącz; caduceum Calep* (3) : [Popilijus] gdy do Antiochá od Rzymian połtan był/ Iełli chciał mieć przymierze [...] Dał lifty odpowiedzi/ wnet s trzalkiem pytáiąc. Antioch rzekł/ ábych fie wždy ná to rozmyflił/ Ten lafką co w ręku miał/ w koło go okryflił. W tey fie krefie rozmyflay *RejZwierz* 28v; Caduceum, Mercurii virga fuisse fertur, qua ille ad dissidia et discordias tollendas utebatur: a cadendo dicta, quod contentiones et bella cadere faciat – Liaska ktorei vderzenim pokoi znaczimę *Calep* 146a.

Szereg: »palcat albo laska« (1): Caduceus, virga Mercuri, Pálcát/ álbo/ laská/ którą pokóy/ albo przemierze známionowano *Mącz* 29a.

f. *Przyrzęd mierniczy, miara licząca 7,5 lub 15 łokci* (20) : Owa wżędy w okrąg było ná 18000 lafk *BibRadz Ez* 48/35, *Ez* 45/2; Laská ná piąćinaście łokiet/ vczyni dwa Pręty Mázowieckie po pułólmá łokciá. *GrzepGeom* M; Naprzód ma być lafká ná pułólmá łokciá *GrzepGeom* M2v, L3v [2 r.], M, M2v [2 r.], O2; *Strum* D2v [2 r.]; Y Dano mi trćinę podobną lafce [virgae] *WujNT Apoc* 11/1.

Wyrażenie: »laska pomiarowa« (1): Dłuża iey [ziemie] ná dwádziesięciá y pięć thyfięcy lask pomiarowych [longitudine] *BibRadz Ez 45/1*.

Szeregi: »kij albo laska« (1): Decempeda, Kiy álbo laská ná dziefiący ftopách miára yeft/ którą ymioná á role mierzano. *Mqcz 79a*.

»miara albo laska« (1): Pręt álbo ftáiánié mařz mieć ná piącinaście miar álbo lask *GrzepGeom L4v*.

»laska albo (to się rozumie) pole« [szyk 1:1] (2): Pole/ to fye rozumie/ Laskę wymierzyć ná Ośm łokci. *Strum F2v, F2v*.

»laska albo (a) pręt« (2): Niech będzie Plác/ máiąc ná dłużą trzydzieści lask/ álbo Prętów po pułómá łokciá *GrzepGeom M2v; Strum F4*.

g. *Pręt, kij używany przez wieszczków lub czarnoksiężników do wrózenia i czynienia czarów; lituus Calep (4)* : á trzymáiąc [Anektanab] w ręku laskę mofiądżową/ tám przez czárnoxiejskie czáry diabłow wzywał *HistAl A*; Y porzucili káždy laskę swoię [virgam suam]/ y były węźmi *BudBib Ex 7/12, Ex 7/12*; Lituus, Baculus incurvus quo sedentes Augures avibus templa designabant – Łaska krziwą vwierzchu którą wieszckowie na ptaki kiwaiąc wieszczeli, *Calep 609b*.

h. *Drążek używany przez flisaków (2)* : ftátki/ powrozy/ laski/ poiázdy/ y wżyftkie infrumentá fzkutne napierwey do fzkut wozić. *GostGosp 92, 88*.

i. *Narzędzie dozorczy na galerach, którym wybija takt dla równego wiosłowania (1)* :

Szereg:»laska, palcat« (1): Portisculus, Stárfzy nád żegłowniki/ którzy wiosłami robią/ też laská pálcat tego iftego. *Mqcz 313b*.

j. *Pręt, wskazówka na zegarze słonecznym (1)* : regula vel norma peculiariter accipitur, Miáfto żelázá álbo laski/ która ná zegárze słonecznym cień dáýac vkázuye o którey godzinie yeft *Mqcz 147b*.

k. *Część składowa warsztatu tkackiego, wałek drewniany, na który nawija się osnowę (1)* : Licitatorium, lingum [!] circa quod lioia involvuntur, Laski ná których nići wifzą/ álbo drzewo ná którym nići czinią. *Mqcz 193a*.

l. *Drewniana pochwa na broń (1)* :

Szereg: »laska albo kij« (1): Dolon, Imię włafne też laská álbo kij dęty álbo wydrożony w którym miecz álbo granat bywa/ yákie zwikli mnifzy nościć. *Mqcz 93d*.

ł. *Prawdopodobnie drążek używany do utrzymania w równowadze przyrzędu mierniczego (6)* : A do wáżenia potrzebá trzech Ofób: dwu coby Synwęę dźiérżeli ná Nożach przy laskách: które laski máią być chędogo vřtrugáné/ áby po nich nie były guzy. A to dla tego/ áby równo trzymáli Synwęę przy nich/ ná obu kóńcu przy nożách. *Strum B2v, B3v, B4, C, C4*.

Synonimy: *kij, pałka, rozga, tycz, żerdź; a. kostur; c. palica, pręt; d. palcat, scepter; a. berło; f. miara, pręt.*